

den for denne Tilstand, — jeg anerkjender imidlertid paa ingen Maade, at den Side, hvortil jeg hører, har Stylden (En Stemme: Desværre!), dog det lader jeg nu staa hen. Der blev sagt „desværre“, men ogsaa de Herrer kastede „desværre“ saadanne Paastande ud og lade være at føre Beviset derfor. Jeg skal imidlertid benytte min Stilling som Folkerepresentant til at hjælpe de Herrer paa ethvert Omraade til at komme ud af den uheldige Stilling, naar det ikke sker paa Beføstning af min og enhver Statsborgers grundlovmæssige Bevillingsret. Men jeg frygter for, at de Bestræbelser i saa Henseende, der hidtil ere lagte for Dagen, ville strande derpaa, at man nok vil have en Overenskomst, men det skal være paa Beføstning af en Del af den Frihed, der er givet os ved Grundloven, og saa er jeg ikke med. — At jeg i det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgkreds (Klein) har set en af dem fra den anden Side, der have lagt en roseværdig Bestræbelse for Dagen efter at hjælpe os til bedre Tilstande, er ganske vist. Det har syntes mig saa; men jeg skal ikke negte, at det ærede Medlems Foredrag forleden stufede mig ikke saa lidt, især to Afsnit, om jeg maa sige, af hans Foredrag, som lode mig forstaa, at jeg vist har taget fejl. Det første var den i mine Dine meget stærke Paastand, at Vestre siden 1872 har skabt den Situation, hvori vi ere komne (Th. Nielsen: For en væsentlig Del). Naa, ja dette „for en væsentlig Del“ formidler jo en lille Smule, det indrømmer jeg; men i alt Fald skal Hovedstylden ligge paa denne Side. Men saa vil jeg sige til det ærede Medlem: Jeg kunde have ønsket, at der ogsaa af ham var ført noget bedre Bevis derfor, end han fremsatte. Naar man vil fremsætte en saa stærk Sigtelse mod et bestemt Parti, forekommer det mig ogsaa, at man maa fremsøre bedre og stærkere Grunde derfor, end man hidtil har gjort. Hvad er der sket siden 1872? At en anden Side, et andet politisk Parti er blevet Flertal i Salen, det er det Hele. Og naar jeg nu spørger: Har denne Side af Salen søgt at hævede andre Grundsatninger end dem, vi kunne læse os til Blad for Blad, Linie for Linie, Ord for Ord i tidligere Dage, om ikke fra de Herrer Side, saa fra deres, hvis Nadsjer de nu indtage. Og er det ikke Indet, hvor er da Beviset for, at vi have gjort Noget, som er ikke alene i fuldstændig Strid med Grundloven, men ogsaa med, hvad de Herrer have hævdet i tidligere Tid? Her begynder min Forundring. Hver Gang jeg hører disse stærke Paastande om Overgreb, om at vi ere gaaede for rask frem, at vi have gjort for store Forordringer, at vi tilfødsætte grundlovmæssige Rettigheder for den Ene og den Anden, har jeg beständig lyttet efter Beviser og Grunde. Skulle vi ty til Pressen, saa Gud hjælpe os Alle sammen for de Grunde, man faar der! Naar man bebrejder os, som man

betegner som kommende fra de lavere Lag, at vi ikke kunne naae op til de Herrer fra Solens Verden, saa siger jeg, at før jeg kom ind her i Salen, var jeg overbevist om, at disse Samfundslag og deres Intelligents vare af saadan Art, at jeg og mine Meningsfæller maatte se at tilegne os saa meget deraf som muligt, men efter at jeg i 20 Aar har haft Leilighed til at se, ikke alene hvorledes den saakaldte dannede Side af Pressen behager at optræde og belære os, men ogsaa — for at jeg skal bruge et Udtryk af det ærede Medlem for Ringstøbing (Clausager) — hvorledes man vender Alt paa Hovedet, hvorledes de Herrer nu fornegte deres egne Grundsetninger fra tidligere Tid, saa er jeg bleven af en anden Anskuelse. Man kunde jo tage den ene Sætning frem efter den anden og paavise, hvorledes de Herrer nu lade dem falde. Hvad bevæger de Herrer dertil? Have De aldrig kunnet tænke Dem den Mulighed, at saaledes som Forfatningen er indrettet, kunde der komme et Flertal som det nuværende? Er det dette, der har overrasket dem, saa vil jeg sige, at De ikke have forstaaet Deres Forfatning ret; men have De troet, at der var en saadan Mulighed, saa begriber jeg ikke, hvorledes De kunne sætte denne efter Deres Mening berettigede Modstand mod vore Forordringer. Lage vi de Forordringer for os, som vi have stillet med Hensyn til Reformer, og spørge, om det er gennem dem, at vi ere gaaede for vidt, om det er deri, vi have været urimelige, at vi have forlangt, at De skulde gaa med, saa skal jeg med største Fornøielse optage en Forhandling derom, naar og hvor det skal være med hver Enkelt for sig, og jeg er overbevist om, at man ikke skal kunne paavise os, at vi have søgt paa nogen Maade at gaa for vidt. Det ærede Medlem for Densø Amts 1ste Valgkreds (S. Koch) talte i meget stærkt Udtryk og fremsatte i høie Toner sine Beskyldninger, og det forekom mig, at det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgkreds (Klein), skjøndt han ikke optraadte paa samme Maade, dog var enig i hans Opfattelse. Naar denne Betragtning efter deres Mening er rigtig, saa er der ikke noget stort Haab om, at vi i det ærede Medlem fra Viborg (Klein) og endnu mindre i det ærede Medlem fra Densø (S. Koch) kunne vente at finde forsonende Mænd, der skulde hjælpe os ud af den Stilling, hvori vi ere komne. — Maa ske nu ogsaa jeg maa tale et Ord med om hin mindeverdige Paaskelørdag, som er kommen til at spille en meget mærkelig Rolle, især efter at vi have hørt, at Regjeringens høie Chef har tillagt den en saadan Betydning, at det for mig er umiskjendeligt, at det er den, der har bevæget ham til at udstede Provisoret. Jeg kan ikke negte, at jeg har hørt dette med stor Overraskelse. Jeg havde troet, at der havde været andre Grunde derfor; men nu, efter hvad vi have hørt af den ærede Conseilspræsident, maa jeg tro, at dette er